

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

2006.gada 21.decembrī

Nr. 148

(Prot. Nr.73, 2.§)

Par tirgus dalībnieku apvienošanos

Lieta Nr.3101/06/06/19

Par SIA „Hansa Pharma” un SIA „Jēkabpils meža aptieka” ziņojumu par apvienošanos

Konkurences padome 21.11.2006. saņēma ziņojumu par SIA "Hansa Pharma" un SIA "Jēkabpils meža aptieka" apvienošanos (turpmāk – Ziņojums).

SIA "Hansa Pharma" 31.03.1995. ir reģistrēta LR Uzņēmumu reģistrā ar Reģ. Nr.40003252167.

SIA "Jēkabpils meža aptieka" 05.12.2000. ir reģistrēta LR Uzņēmumu reģistrā ar Reģ. Nr.4503008929.

Izvērtējot Ziņojumā ietvertu un Konkurences padomes rīcībā esošo informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. SIA "Hansa Pharma" darbības veidi saskaņā ar statūtiem ir farmaceitisko un medicīnisko preču, kosmētikas, tualetes piederumu mazumtirdzniecība, aptiekas, kurās sagatavo un izsniedz zāles, medicīnisko un ortopēdisko preču mazumtirdzniecība, pārējā darbība cilvēka veselības aizsardzības jomā. 2001.gadā Tamro Corporation concerns Latvijā sāka pakalpojumu sniegšanu mazumtirdzniecībā, iegādājoties aptieku SIA "Hansa Pharma" („Ģimenes aptiekas”).

SIA „Hansa Pharma” realizē izšķirošo ietekmi vairākos meitas uzņēmumos: SIA “Evija Liepāja”, SIA “Baltijas aktivitāte”, SIA “Retējs 1”, SIA “Gaisma- Plus”, no 2005.gada SIA „Sirova”, SIA „Jūrmalas aptieka”, SIA „Rozes aptieka”, SIA „Bulduru aptieka 1”, SIA „Aromalatfarm”, SIA „RIELA”, SIA „Brasas aptieka”, SIA „Elta”, SIA „Kuldīgas Lielā aptieka”, SIA „Vecā aptieka”.

2. SIA "Jēkabpils meža aptieka" darbības veidi ir farmaceitisko un medicīnisko preču, kosmētikas, tualetes piederumu mazumtirdzniecība un aptiekas, kurās sagatavo un izsniedz zāles.

SIA "Jēkabpils meža aptieka" ir reģistrētas divas aptieku licences Jēkabpils pilsētā ar filiālēm ārpus pilsētas:

- 1) aptiekai „Jēkabpils meža aptieka”, adrese: A.Pormaļa iela 125, Jēkabpils, licences Nr. Apn-283/1 ar aptiekas filiāli „Sēlija”, adrese: Jēkabpils rajons, Sēlpils pagasts, „Gobas”;
- 2) aptiekai „Kamenes aptieka”, adrese: Akmeņu iela 15b, Jēkabpils, licences Nr. Ap-617/1 ar aptiekas filiāli „Dunava”, adrese: Jēkabpils rajons, Dunavas pagasts, „Oši”.

3. Saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto: „Tirgus dalībnieku apvienošanās ir: (...) tāds stāvoklis, kad viena vai vairākas fiziskās personas, kurām jau ir izšķiroša ietekme pār vienu vai vairākiem tirgus dalībniekiem, vai viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst daļu vai visus cita tirgus dalībnieka vai citu tirgus dalībnieku aktīvus vai tiesības tos izmantot, vai tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku vai citiem tirgus dalībniekiem”.

Saskaņā ar noslēgtajiem Daļu pirkuma līgumiem starp SIA „Hansa Pharma” un SIA "Jēkabpils meža aptieka" dalībniekiem, (*). Tādējādi tiek veikta apvienošanās Konkurences likuma 15. panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē.

Daļu pirkuma līguma puses ir vienojušās, ka tās neveiks darījuma pabeigšanu pirms tiek saņemta Konkurences padomes atļauja apvienošanās veikšanai. Nekādas izmaiņas SIA "Jēkabpils meža aptieka" vadībā vai īpašumtiesību struktūrā līdz minētajam datumam netiks veiktas.

Pēc Daļu pirkumu līgumu izpildes SIA „Hansa Pharma” piederēs (*) SIA "Jēkabpils meža aptieka" pamatkapitāla daļas. Pēc darījuma pabeigšanas SIA „Hansa Pharma” paredz piešķirt SIA "Jēkabpils meža aptieka" aptiekām tiesības lietot zīmolu „Ģimenes aptieka”.

4. Konkurences likuma 15.panta otrajā daļā noteikts, ka: „Tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, pirms apvienošanās iesniedz Konkurences padomei par to ziņojumu saskaņā ar šā likuma 16.pantu, ja pastāv viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā ir bijis ne mazāks kā 25 miljoni latu;
- 2) apvienošanā iesaistīto tirgus dalībnieku kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 procentus.”

Apvienošanās dalībnieku kopējo apgrozījumu nosaka saskaņā ar 26.10.2004. Ministru kabineta noteikumu Nr.897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos” (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr.897) IV sadaļu „Apgrozījuma aprēķināšana”.

(*) Lai gan tiešo apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums nesasniedz 25 miljonus latu, Konkurences padome secina, ka saskaņā ar minēto Ministru kabineta noteikumu 9. un 13.punktu, ir jāņem vērā apstākļi, ka SIA “Hansa Pharma” un SIA „Tamro”, izšķirošās ietekmes rezultātā, ietilpst vienā uzņēmumu grupā. Konkurences padome ir konstatējusi, ka SIA “Hansa Pharma” ietilpst vienā grupā ar SIA “Tamro”, ņemot vērā SIA „Hansa Pharma” piederību Tamro Corporation koncernam, jo SIA “Hansa Pharma” atrodas Tamro Corporation izšķirošā ietekmē. SIA “Tamro” pilnībā pieder AS Tamro Corporation. SIA “Hansa Pharma” pieder MediNord Oy, kas ir AS Tamro Corporation piederošs uzņēmums. SIA “Hansa Pharma” saistītais uzņēmums Latvijā, ņemot vērā tā piederību Tamro uzņēmumu grupai, ir arī SIA “Tamro MedLab”.

Līdz ar to, aprēķinot tirgus dalībnieku kopējo apgrozījumu, ir jāņem vērā arī SIA „Tamro” un SIA “Tamro MedLab” apgrozījums. SIA “Tamro” apgrozījums 2005.gadā bija LVL (*), bet SIA “Tamro MedLab” apgrozījums ir LVL (*).

Tādējādi, veicot galīgo kopējā apgrozījuma aprēķināšanu, atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr.897, tas pārsniedz 25 miljonu latu sliekšni. Līdz ar to izpildās Konkurences

likuma 15.panta otrās daļas 1.punktā paredzētais kritērijs un SIA „Hansa Pharma” pirms apvienošanās bija pienākums iesniegt Ziņojumu par apvienošanos Konkurences padomē.

5. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 5.punktu, konkrētās preces tirgus, kurš tiek ietekmēts apvienošanās sakarā, ir zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgus.

SIA „Hansa Pharma” norāda, ka Konkurences padome savos pieņemtajos lēmumos attiecībā uz SIA „Hansa Pharma” apvienošanās paziņojumiem ir secinājusi, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus nosakāms attiecīgi tās pilsētas teritorijā, kurā reģistrētas aptiekas, kuras apvienošanās rezultātā nonāk SIA „Hansa Pharma” īpašumā un kontrolē. Arī šajā Ziņojumā atspoguļotās tirgus dalībnieku apvienošanās rezultātā tiek iegūta kontrole (koncentrācijas palielināšanās process notiks) pār divām aptiekām konkrētajā pilsētā, šajā gadījumā – Jēkabpils pilsētā. Tāpat kā citos gadījumos, šajā teritorijā piedāvājuma un pieprasījuma tendences, administratīvās un citas barjeras ir līdzīgas, kā arī konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir līdzvērtīgi visiem tirgus dalībniekiem.

Vienlaikus ar divām minētajām aptiekām Jēkabpils pilsētā tiek iegūta kontrole arī pār divām aptieku filiālēm, kas izvietotas apdzīvotās vietās ārpus Jēkabpils (Sēlpils un Dunavas pagastos). Tomēr Ziņojuma iesniedzēji neuzskata, ka kontroles iegūšana pār minētajām aptieku filiālēm ārpus Jēkabpils jebkādā veidā draudētu radīt vai nostiprināt SIA „Hansa Pharma” dominējošo stāvokli minētajās apdzīvotajās teritorijās, jo:

- 1) konkurences struktūra konkrētajā tirgū (Sēlpils un Dunavas pagastos) būtiski nemainās, jo šīs filiāles ir vienīgās, kas konkrētajā teritorijā nodrošina farmaceitiskās aprūpes pieejamību, līdz ar to tirgū mainās tikai tirgus dalībnieks, bet ne tā ietekme;
- 2) minēto aptieku filiāļu apgrozījums ir ļoti neliels un izmaiņas šo filiāļu kontrolē nekādi to neiespaido.

Ministru kabineta 03.03.2002. noteikumi Nr.102 „Aptieku un aptieku filiāļu izvietojuma kritēriji” nosaka pieļaujamo aptieku filiāļu skaitu noteiktā administratīvā teritorijā. Tā kā Jēkabpils rajona Dunavas pagasts un Jēkabpils rajona Sēlpils pagasts ir atsevišķas administratīvās teritorijas, tad Konkurences padome uzskata, ka minēto pagastu teritorijas var izdalīt atsevišķās konkrētās ģeogrāfiskās teritorijās konkrētajā lietā.

Kā pamatojums minēto pagastu izdalīšanai atsevišķos konkrētajos ģeogrāfiskajos tirgos ir arī ievērojamais attālums no Jēkabpils pilsētas līdz Dunavas pagastam (~ 44 km) un no Jēkabpils pilsētas līdz Sēlpils pagastam (~ 23 km).

Konkurences padome uzskata tā kā Sēlpils un Dunavas pagasti ir patstāvīgas Latvijas Republikas administratīvi teritoriālās vienības ar saviem centriem un atrodas ievērojamā attālumā no Jēkabpils pilsētas, ņemot vērā, ka vērtējot ģeogrāfiskā tirgus robežas no pieprasījuma puses, patērētājiem šajos pagastos esošās aptiekas nav atzīstamas par aizvietojamām ar Jēkabpils pilsētā esošajām, Sēlpils un Dunavas pagasta teritorijas ir uzskatāmas kā atsevišķi konkrētie ģeogrāfiskie tirgi.

Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju SIA “Hansa Pharma” uzskata, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus Konkurences likuma 1.panta 3.punkta izpratnē šajā lietā ir Jēkabpils pilsēta.

Tomēr Konkurences padome, ņemot vērā Ziņojumā sniegto informāciju un vadoties no iepriekš izvērtētajām apvienošanās lietām, kā arī ņemot vērā, ka šajā Ziņojumā atspoguļotā tirgus dalībnieku apvienošanās pēc būtības ir līdzīga pārējiem Konkurences padomē izskatītajiem SIA „Hansa Pharma” apvienošanās gadījumiem, uzskata, ka konkrētie ģeogrāfiskie tirgi esošajā gadījumā saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 3.punktu ir nosakāmi kā Jēkabpils pilsētas teritorija, kā arī Jēkabpils rajona Sēlpils pagasta teritorija un Jēkabpils rajona Dunavas pagasta teritorija.

Līdz ar to, pamatojoties uz Konkurences likuma 1.panta 4.punktu, apvienošanās rezultātā ietekmētais konkrētais tirgus ir zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgus Jēkabpils pilsētas teritorijā, zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgus Jēkabpils rajona Sēlpils pagasta teritorijā un zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgus Jēkabpils rajona Dunavas pagasta teritorijā.

6. Pavisam Jēkabpils pilsētā saskaņā ar LR Veselības ministrijas mājas lapā www.vm.gov.lv esošo informāciju - Licencēto aptieku saraksts uz 02.09.2006. - bija izsniegtas licences vienpadsmit vispārēja jeb atvērta tipa aptiekām un vienai slēgta tipa aptiekai, no tām neviena nav SIA „Hansa Pharma” īpašumā esošā vispārēja jeb atvērta tipa aptieka Jēkabpils pilsētā. Konkurences padome secina, ka minētās apvienošanās sakarā konkurences struktūra konkrētajā tirgū būtiski nemainās, turklāt tirgū ienāks jauns tirgus dalībnieks.

Lielākais tirgus dalībnieks Jēkabpils pilsētā ir AS „Sentor Farm aptiekas” ar 4 vispārējā tipa aptiekām.

7. Saskaņā ar Zāļu valsts aģentūras 11.12.2006. vēstulē Nr. 4-7/1181 sniegto informāciju Jēkabpils pilsētas vispārējā tipa aptieku kopējais zāļu realizācijas apgrozījums 2005. gadā bija LVL 2 056 327.

Zāļu valsts aģentūras rīcībā nav informācijas atsevišķi par konkrēto aptieku filiāļu zāļu realizācijas apgrozījumu, tādējādi dati par konkrētās aptiekas zāļu realizācijas apgrozījumu ir iesniegti kopā ar attiecīgās aptiekas filiāles zāļu realizācijas apgrozījumu.

Saskaņā ar Zāļu valsts aģentūras 11.12.2006. vēstulē Nr. 4-7/1181 sniegto informāciju „Jēkabpils meža aptieka” zāļu realizācijas apgrozījums 2005.gadā bija LVL (*) (ietverts arī aptiekas filiāles „Sēlija” zāļu realizācijas apgrozījums) un „Kamenes aptieka” zāļu realizācijas apgrozījums 2005.gadā bija LVL (*) (ietverts arī aptiekas filiāles „Dunava” zāļu realizācijas apgrozījums).

7.1 Apvienošanās dalībnieku tirgus daļa Jēkabpils pilsētā, rēķinot pēc zāļu realizācijas apgrozījuma (LVL bez PVN) 2005.gadā bija aptuveni (*)% (tirgus daļa aprēķināta ņemot vērā arī „Jēkabpils meža aptieka” filiāles „Sēlija” zāļu realizācijas apgrozījumu un „Kamenes aptieka” filiāles „Dunava” zāļu realizācijas apgrozījumu).

Tā kā zāļu realizācijas apgrozījums Jēkabpils pilsētā ir aprēķināts ņemot vērā arī šo aptieku filiāļu apgrozījumu, tad Konkurences padome pieņem, ka SIA „Jēkabpils meža aptieka” tirgus daļa Jēkabpils pilsētā ir vēl mazāka.

Pēc Konkurences padomes rīcībā esošās informācijas „Jēkabpils meža aptieka” un aptiekas filiāles zāļu realizācijas apgrozījums procentos pret kopējo šīs aptiekas un tās filiāles realizācijas apgrozījumu veido (*)%.

„Kamenes aptieka” un aptiekas filiāles zāļu realizācijas apgrozījums procentos pret kopējo šīs aptiekas un tās filiāles realizācijas apgrozījumu veido (*)%.

7.2. Tā kā Jēkabpils rajona Sēlpils pagastā un Jēkabpils rajona Dunavas pagastā citas aptiekas vai aptieku filiāles nav atvērtas, tad minētajās ģeogrāfiskajās teritorijās konkurences struktūra netiek izmainīta.

7.3. Vienlaicīgi šajā lietā tika izvērtēts, kā minētā apvienošanās ietekmēs situāciju zāļu vairumtirdzniecības tirgū, t.i., vai šajā tirgū šīs apvienošanās rezultātā neradīsies vai nenostiprināsies dominējošais stāvoklis, vai arī būtiski netiks samazināta konkurence. Pēc Zāļu valsts aģentūras mājas lapā pieejamās informācijas SIA „Tamro” tirgus daļa zāļu vairumtirdzniecības tirgū 2005.gadā bija 25%.

Pēc Konkurences padomes iegūtās informācijas „Tamro aptieku programmā” uz pašreizējo brīdi ir iesaistījusies tikai viena Jēkabpils pilsētā esošā aptieka - SIA „Krustpils aptieka”, kurai ir (*)% liela tirgus daļa Jēkabpils pilsētas zāļu realizācijas tirgū. Līdz ar to arī SIA „Hansa Pharma” un SIA „Jēkabpils meža aptieka” apvienošanās neietekmēs SIA „Tamro” darbību vairumtirdzniecības tirgū un neradīs dominējošo stāvokli zāļu vairumtirdzniecības tirgū.

Līdz ar to Konkurences padome secina, ka apvienošanās rezultātā ne zāļu mazumtirdzniecības tirgū, ne zāļu vairumtirdzniecības tirgū neradīsies un nenostiprināsies dominējošais stāvoklis un netiks būtiski samazināta konkurence konkrētajos tirgos.

Ņemot vērā minēto un Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmo un otro daļu un 16.panta ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut apvienošanos, kas paredzēta SIA „Hansa Pharma” iegūstot SIA „Jēkabpils meža aptieka” kapitāldaļas.

Konkurences padomes lēmumu saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

I. Jaunzeme

(*) – ierobežotas pieejamības informācija